JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER
23 päivänä tammikuuta 1997 *

1. De Rijk vaatii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-362/94, de Rijk vastaan komissio, 7.3.1996 antaman tuomion (Kok. H. 1996, s. II-365; jäljempänä valituksenalainen tuomio) kumoamista.

I Asian perustana olevat tosiseikat, asiaa koskevat oikeussäännöt ja asian käsittelyn vaiheet

Tosiseikat

2. De Rijkin valituksensa tueksi esittämät perusteet koskevat sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on soveltanut väärin Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) liitteessä X olevaa 24 artiklaa ja rikkonut yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 33 artiklaa sekä loukannut oikeusvarmuuden periaatetta ja syrjintäkiellon periaatetta.

3. Esitän ensin tiivistelmän asian perustana olevista tosiseikoista, asiaa koskevista oikeussäännöistä ja asian käsittelyn vaiheista (I), ja sitten tarkastelen, voidaanko valitus ottaa tutkittavaksi (II). Sen jälkeen tutkin valittajan esittämiä perusteita ja ehdotan, että valitus hylättäisiin (III). Ratkaisuehdotukseni lopuksi käsittelen kysymystä oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta (IV).

4. De Rijk on palkkaluokan B 2 virkamies, jonka asemapaikka on komission Suomen edustusto.

5. Valittajalle aiheutui vuoden 1993 kesän aikana, eli ennen kuin Suomen tasavalta liittyi Euroopan yhteisöön, kuluja hänen huollettavanaan oleville henkilöille ja erityisesti hänen vakituisesti Belgiassa asuvalle pojalleen annetusta sairaanhoidosta. Valittaja teki 18.8.1993 komissiolle kaikkiaan 26 631 Belgian frangin (BEF) suuruisen korvaushakemuksen.

6. Euroopan yhteisöjen toimielinten yhteinen sairausvakuutuskassa lähetti 6.10.1993 valittajalle laskelman, jossa todettiin, että sairausvakuutuskassa korvaa 21 681 BEF tästä 26 631 BEF:n kokonaismäärästä ja että vakuutettu voi ehkä saada korvauksen 4 950 BEF:n suuruisesta erotuksesta henki-

* Alkuperäinen kieli: ranska.

löstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan perusteella.

Sovellettava sosiaaliturvajärjestelmä

7. Koska de Rijk on kolmannessa maassa työskentelevä virkamies, häneen sovelletaan henkilöstösääntöjen liitteen X mukaista sosiaaliturvajärjestelmää. Liite X on lisätty henkilöstösääntöihin 5 päivänä lokakuuta 1987 annetulla neuvoston asetuksella (Euratom, EHTY, ETY) N:o 3019/87 [1]. Liitteen X nimi on "Kolmannessa maassa työskenteleviin virkamiehiin sovellettavat erityiset poikkeusmääräykset".

Liitteessä X olevassa 24 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Virkamiestä, hänen puolisoansa, lapsiansa ja muita hänen huollettavanaan olevia henkilöitä suojaa täydentävä sairausvakuutus, joka kattaa todellisten kulujen ja henkilöstösääntöjen 72 artiklassa tarkoitetun suojajärjestelmän korvausten välisen eron, kyseisen artiklan 3 kohtaa lukuun ottamatta.

Puolesta määrästä tähän vakuutukseen liittyvää vakuutusmaksua vastaa virkamies ja toisesta puolesta toimielin, virkamiehen osuuden ollessa enintään 0,6 prosenttia hänen peruspalkastaan; ylijäämästä vastaa toimielin.

Virkamies, hänen puolisonsa, lapsensa ja muut hänen huollettavanaan olevat henkilöt on vakuutettu sairaussyistä tapahtuvan kotiinkuljetuksen varalta kiireellisissä tai erittäin kiireellisissä tilanteissa ja toimielin vastaa tästä vakuutusmaksusta kokonaan."

8. Komissio on antanut henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan osalta yleiset täytäntöönpanosäännöt [2] (jäljempänä täytäntöönpanosäännöt). Täytäntöönpanosääntöjen 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Täydentävä sairausvakuutus suojaa seuraavia henkilöitä:

1) virkamiestä, jonka asemapaikka on yhteisön ulkopuolella;

2) henkilöitä, jotka ovat vakuutettuja 1 kohdassa tarkoitetun vakuutetun virkamiehen kautta henkilöstösääntöjen 72 artiklan

1 — EYVL L 286, s. 3.

2 — Komission päätös, joka on 17.9.1990 julkaistu lehdessä Hallinnollisia tiedotuksia nro 642.

nojalla, sellaisena kuin artiklaa on täsmennetty Euroopan yhteisöjen virkamiesten sairausvakuutusta koskevilla säännöillä (jäljempänä sairausvakuutussäännöt), jos he asuvat vakituisesti edellä 1 kohdassa tarkoitetun vakuutetun virkamiehen asemapaikassa.

Jos he asuvat muualla, he kuuluvat vakuutuksen piiriin heidän oleskellessaan virkamiehen asemapaikassa ja asiantuntijalääkärin lausunnon perusteella myös, jos sairauskulut ovat alun perin aiheutuneet vakuutetun henkilön asemapaikkaan liittyvistä syistä".

Riidanalainen hallintopäätös

9. Komissio ilmoitti 18.1.1994 kirjeitse de Rijkille, että se korvaa henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan perusteella ainoastaan 4 412 BEF vaaditusta 4 950 BEF:stä ja että loppuosa 538 BEF jää hänen vastattavakseen, koska hänen vakituisesti Belgiassa asuvasta pojastaan aiheutuneet kulut voidaan korvata ainoastaan henkilöstösääntöjen 72 artiklan perusteella.

10. De Rijk teki 18.4.1994 henkilöstösääntöjen 90 artiklan 3 kohdan mukaisen valituksen tästä päätöksestä.

11. Komissio hylkäsi tämän valituksen 15.7.1994 tekemällään päätöksellä, joka annettiin de Rijkille tiedoksi 4.8.1994, koska se katsoi, että de Rijkin poika asui vakituisesti Belgiassa eikä siellä aiheutuneita sairauskuluja voida korvata henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan perusteella, toisin kuin Helsingissä aiheutuneet kulut. Päätöksensä perusteluiksi komissio totesi toisaalta, että tässä artiklassa säädetyn täydentävän vakuutuksen olemassaolon syy on se, että sillä katetaan kolmansissa maissa työskentelevien virkamiesten erityisistä elinolosuhteista aiheutuvat riskit, ja toisaalta, että koska kulujen ja yhteisön ulkopuolella oleskelun välillä ei ollut yhteyttä, henkilöstösääntöjen liitteessä X olevaa 24 artiklaa ei voitu soveltaa. Komissio totesi lisäksi, että toisenlainen ratkaisu merkitsisi yhteisössä työskentelevien virkamiesten selvää syrjintää.

12. Tämän vuoksi de Rijk nosti 3.11.1994 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen tästä hylkäävästä päätöksestä.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio

13. De Rijk vaati, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa 18.1.1994 tehdyn komission päätöksen ja, siltä osin kuin on tarpeellista, 15.7.1994 tehdyn komission päätöksen;

— velvoittaa komission maksamaan todellisten kulujen ja yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän maksaman korvauksen välisen erotuksen kokonaisuudessaan eli 4 950 BEF;

— toteaa, että henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan täytäntöönpanosäännöt ovat lainvastaisia, ja tämän vuoksi kumoaa ne;

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

14. Vaatimustensa tueksi de Rijk vetosi perusteisiin, jotka koskivat yhteisön oikeuden ja erityisesti henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan väärää soveltamista ja sitä, että tämän säännöksen täytäntöönpanosäännöt, joiden perusteella riidanalainen päätös oli tehty, ovat lainvastaisia.

15. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen perusteilla, jotka esitetään myöhemmin tiivistettyinä tutkittaessa valittajan esittämiä valitusperusteita.

Valitus

16. De Rijk vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

"1. katsoo, että valitus voidaan ottaa tutkittavaksi ja että se on perusteltu,

2. ja tämän seurauksena

a. kumoaa annetun tuomion,

b. ratkaisee riita-asian itse ja hyväksyy valittajan alkuperäisessä kanteessa esitetyt vaatimukset siten, että se

— kumoaa [komission] 18.1.1994 tekemän päätöksen, jonka mukaan se korvaa valittajalle 4 412 BEF täydentävän sairausvakuutuksen nojalla,

— siltä osin kuin on tarpeellista, kumoaa vastaajan 15.7.1994 tekemän päätöksen, jolla on hylätty valittajan 18.4.1994 tekemä valitus,

— velvoittaa vastaajan maksamaan valittajalle todellisten sairauskulujen ja yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän maksaman korvauksen välisen erotuksen kokonaisuudessaan eli 4 950 BEF,

— toteaa henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan yleiset täytäntöönpanosäännöt lainvastaisiksi ja tämän vuoksi kumoaa ne,

c. velvoittaa vastaajan korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut molemmissa oikeusasteissa."

II Valituksen tutkittavaksi ottaminen

17. Komissio väittää pääasiallisesti, että de Rijkin valitusta ei voida ottaa tutkittavaksi. Toisaalta de Rijk ainoastaan toistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämänsä väitteet ja toisaalta hän esittää valituksensa 11 kohdassa uuden väitteen, jota ei ole esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Tämä väite perustuu henkilöstösääntöjen liitteessä X oleviin 10 ja 20 artiklaan, joissa todetaan nimenomaisesti, että näitä säännöksiä sovelletaan vain asuinpaikkaa koskevan edellytyksen täyttyessä. Valittaja tekee tästä sen vastakohtaispäätelmän, että koska tällaista edellytystä ei ole nimenomaisesti mainittu henkilöstösääntöjen liitteessä X olevassa 24 artiklassa, yhteisöjen lainsäätäjä on tällä osoittanut, ettei se ole tarkoittanut asettaa tämän artiklan soveltamista riippumaan tällaisesta asuinpaikkaa koskevasta edellytyksestä.

18. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että valitus voidaan ottaa tutkittavaksi EY:n perustamissopimuksen 168 a artiklan mukaisessa menettelyssä ja että se vastaa EY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan ja työjärjestyksen 112 artiklan 1 kohdan c alakohdan [3] vaatimuksia vain, jos siinä on mainittu tarkasti ne kumottavaksi vaadittuun tuomioon sisältyvät seikat, jotka katsotaan virheellisiksi, ja ne oikeudelliset perustelut, joihin tämä vaatimus erityisesti perustuu [4], eikä siinä saa pelkästään kerrata tai toistaa jo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitettyjä eli myös tässä tuomioistuimessa jo nimenomaisesti hylättyihin seikkoihin perustuvia perusteita ja väitteitä. Tällaisella valituksella vaaditaan itse asiassa todellisuudessa sitä, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettu kanne yksinkertaisesti käsitellään uudelleen — jolloin yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään toimimaan koko asian uudelleen käsittelevänä muutoksenhakutuomioistuimena eikä kassaatiotuomioistuimena —, mikä EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan

3 — Näissä määräyksissä täsmennetään, että muutosta voidaan yhteisöjen tuomioistuimelta hakea vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin ja että muutoksenhaussa on mainittava tarkasti ne kumottavaksi vaadittuun tuomioon sisältyvät seikat, jotka katsotaan virheellisiksi, ja ne oikeudelliset perustelut, joihin tämä vaatimus erityisesti perustuu.

4 — Ks. esim. asia C-26/94 P, X v. komissio, määräys 26.9.1994 (Kok. 1994, s. I-4379, 11 ja 12 kohta).

mukaan ei kuulu viimeksi mainitun toimivaltaan [5].

19. Katson, että de Rijkin valitus ei ole tällainen. De Rijk nimittäin moittii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta pääasiallisesti siitä, että se on tulkinnut henkilöstösääntöjen liitteessä X olevaa 24 artiklaa virheellisesti ja soveltanut sitä väärin. Tämä vaatimus kiistattomasti vastaa perustamissopimuksen 168 a artiklassa olevan käsitteen oikeuskysymys määritelmää, ja yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan selvästi kuuluu sen valvominen, vastaavatko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion perustelut yhteisön säännöksen tai määräyksen, eli tässä asiassa henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan, sanamuotoa ja tarkoitusta [6].

20. Vaikka yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmeneekin myös, että työjärjestyksen 113 artiklan 2 kohta ja 116 artiklan 1 kohta estävät uusien perusteiden esittämisen valituksessa [7], katson, että valittajan valituksensa 11 kohdassa esittämät väitteet eivät vastaa tätä määritelmää.

21. Väite ja peruste ovat kaksi erillistä oikeudellista käsitettä [8]. Valittaja ei tässä asiassa esitä uutta perustetta vaan vetoaa uuteen väitteeseen tukeakseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jo tutkimaa perustetta eli henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan virheellistä tulkintaa ja soveltamista (ks. valituksenalaisen tuomion 15—21 kohta). Katson, että tällainen väite voidaan ilman muuta ottaa tutkittavaksi ja että se lisäksi tarkalleen vastaa perustamissopimuksen 168 a artiklan vaatimuksia. Tällä väitteellä ei muuteta oikeudenkäynnin kohdetta, mikä on kielletty yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklalla, vaan sillä pelkästään kehitellään erästä oikeudellista väitettä, jonka valittaja on esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireille pannun riita-asian alussa ja joka siten voidaan ilman muuta ottaa tutkittavaksi [9].

22. Tämän johdosta katson, että de Rijkin valitus voidaan ottaa tutkittavaksi.

III Valitusperusteiden tutkiminen

23. Kun analysoidaan valittajan esittämiä kolmea väitettä, voidaan todeta, että de Rijk

5 — Ks. esim. asia C-244/92 P, Kupka-Floridi v. TSK, määräys 26.4.1993 (Kok. 1993, s. I-2041, 9—11 kohta).

6 — Vastaavasti Joël Rideaun ja Fabrice Picod'n artikkeli "Le pourvoi sur les questions de droit", *Revue du marché commun et de l'Union européenne*, nro 392, marraskuu 1995, s. 594; asia C-145/90 P, Costacurta v. komissio, tuomio 21.11.1991 (Kok. 1991, s. I-5449, julkisasiamies Van Gervenin ratkaisuehdotuksen 3 kohta).

7 — Ks. erityisesti asia C-18/91 P, V v. parlamentti, tuomio 19.6.1992 (Kok. 1992, s. I-3997, 21 kohta).

8 — Ks. erityisesti asia 2/57, Compagnie des Hauts fourneaux de Chasse v. korkea viranomainen, tuomio 12.6.1958 (Kok. 1958, s. 129), jossa todetaan seuraavaa: "— — yhteisöjen tuomioistuin on sitä mieltä, että on tehtävä ero sen välillä, että oikeudenkäynnissä esitetään uusia perusteita, ja sen välillä, että esitetään joitakin uusia väitteitä. Tässä asiassa yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että kantaja ei ole esittänyt uusia perusteita ja että se on pelkästään kehitellyt kanteeseen sisältyneitä perusteita vetoamalla tiettyihin väitteisiin, joista eräät on esitetty ensi kertaa vasta kantajan vastauskirjelmässä. Näin ollen ei ole mitään estettä sille, että yhteisöjen tuomioistuin tutkii ne".

9 — Ks. erityisesti asia C-76/93 P, Scaramuzza v. komissio, tuomio 20.10.1994 (Kok. 1994, s. I-5173, 18 kohta).

itse asiassa esittää kaksi pääperustetta tukeakseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antaman tuomion kumoamista koskevaa vaatimustaan. Ensimmäisellä ja toisella väitteellään hän moittii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että se on tehnyt oikeudellisen virheen ja perusteluvirheen, kun se ei ole katsonut, että henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan täytäntöönpanosäännöt ovat lainvastaisia, ja kun se on tulkinnut tätä artiklaa virheellisesti. Kolmannessa väitteessään (joka tosiasiassa on toinen peruste) hän toteaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on loukannut yhdenvertaisen kohtelun ja oikeusvarmuuden periaatteita.

24. Oikeusvarmuuden periaatteen rikkomista koskevan perusteen osalta on todettava, että valittaja ei ole esittänyt mitään perustelua tämän perusteen tueksi. Näin ollen on katsottava, että sitä ei voida ottaa tutkittavaksi.

Ensimmäinen peruste: henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan väitetty virheellinen soveltaminen

25. Valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen ja perusteluvirheen sen osalta, miten henkilöstösääntöjen liitteessä X olevaa 24 artiklaa on tulkittava.

26. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 33 ja 34 kohdassa katsonut, että henkilöstösääntöjen liitteessä X olevaa 24 artiklaa sovelletaan koko laajuudessaan ainoastaan silloin, kun on olemassa sellaisia erityisiä haittoja, joiden vuoksi poikkeuksellinen sairauskulujen korvausjärjestelmä otettiin käyttöön ja joita ovat kolmansissa maissa työskentelevien virkamiesten erityiset elinolosuhteet ja erityisesti se, että sairaanhoitokulut näissä maissa ovat yleensä suuremmat.

27. Vastaaja riitauttaa tämän tulkinnan väittäen, että se merkitsee sellaisen lisäedellytyksen asettamista, joka rajoittaa henkilöstösääntöjen soveltamisalaa ja joka näin ollen on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön vastainen [10]. Hyvä hallintokäytäntö, johon on vedottu valituksenalaisen tuomion 35 kohdassa sen osoittamiseksi, miksi on perusteltua tulkita tätä säännöstä suppeasti, ei myöskään vakuuta valittajaa.

28. De Rijk katsoo, että henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan säännökset eivät vaadi tulkintaa. Hän kuitenkin lisää, että jos tulkinta osoittautuisi tarpeelliseksi, huomioon olisi otettava paitsi artiklan sanamuoto, asiayhteys ja kyseisellä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät myös säännöksen laatimista edeltäneet neuvottelut, joita tutkittaessa todetaan, että vaikka komissio ehdotti, että henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan soveltamiselle pitäisi asettaa asuinpaikkaa koskeva edellytys, tätä ei

10 — Ks. esim. asia C-70/91 P, neuvosto v. Brems, tuomio 7.5.1992 (Kok. 1992, s. I-2973, 16 kohta), jossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että täytäntöönpanosääntöjen määräyksillä ei voitu rajoittaa henkilöstösääntöjen säännöksen soveltamisalaa eikä poistaa nimittävältä viranomaiselta mahdollisuutta käyttää harkintavaltaansa.

hyväksytty. Valittajan mukaan riidanalaisesta säännöksestä voidaan tehdä tätä käsitystä tukeva vastakohtaispäätelmä. Valittaja perustelee tätä tulkintaa viittaamalla henkilöstösääntöjen liitteessä X oleviin 10 ja 20 artiklaan [11].

29. Euroopan unioniin kuuluvissa maissa työskenteleviin yhteisön virkamiehiin sovellettavasta sosiaaliturvajärjestelmästä on säädetty henkilöstösääntöjen V osastossa nimeltään Palkkaus ja sosiaaliset edut. Henkilöstösääntöjen 72 artiklan 1 kohdassa säädetään, että sairaustapauksessa virkamiehen, hänen puolisonsa, hänen lastensa ja hänen huollettavinaan olevien henkilöiden sairauskulut korvataan 80 prosentin enimmäismäärään asti ja yhteisöjen toimielimien yhteisellä päätöksellä antaman säädöksen perusteella tätä enimmäismäärää korotetaan 85 prosenttiin tiettyjen etuuksien osalta.

30. Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-244/91 P, Pincherle vastaan komissio, 22.12.1993 antamassaan tuomiossa [12] katsonut, että henkilöstösäännöissä säädettyjen korvausten enimmäismäärien sijasta toimielimet voivat korvaussäännöstön täytäntöönpanosäännöissä vahvistaa korvauksille asianmukaiset enimmäismäärät tarvitsematta määrätä korvauksille vähimmäismäärää [13]. Yhteisöjen tuomioistuin on tästä päätellyt, että kun toimielimet määräsivät enimmäismääristä (joiden vuoksi tuossa asiassa korvaukset olivat suuruudeltaan 29—66 prosenttia), niiden ei voitu katsoa soveltaneen väärin henkilöstösääntöjen 72 artiklaa pelkästään siitä syystä, että korvausprosentit alittivat huomattavasti kyseisessä 72 artiklassa määrätyt 80 ja 85 prosentin suuruiset enimmäiskorvaukset [14].

31. Yhteisöjen tuomioistuin on näin päättäessään seurannut julkisasiamiestä, joka totesi ratkaisuehdotuksessaan, että sosiaalivakuutusjärjestelmän varat koostuvat pelkästään virkamiesten ja muiden toimenhaltijoiden sekä toimielinten maksamista maksuista, joten järjestelmän rahoituksellinen tasapainottaminen pakostakin on monimutkaista ja vaikeaa, koska se riippuu siitä, että terveydenhoitomenot ja saadut maksut täsmälleen vastaavat toisiaan. Hän päätteli tästä, että koska henkilöstösäännöissä ei ollut määrätty mitään vähimmäisprosenttia, yhteisön toimielinten kuului säädellä käytettäviä korvausprosentteja valvoen toteutetun järjestelmän johdonmukaisuuden säilymistä, ja että yhteisön toimielinten toimivaltaa enimmäismäärien ja korvausprosenttien vahvistamisessa rajoitti se, että ne eivät saaneet tehdä ilmeistä arviointivirhettä, eikä henkilöstösääntöjen 72 artiklasta voitu johtaa sellaista periaatetta, jonka mukaan sosiaaliturvan korvausprosenteille olisi jokin vähimmäismäärä [15].

32. Edellä mainitun liitteen X "erityiset poikkeusmääräykset" poikkeavat kolmansissa maissa työskentelevien virkamiesten osalta henkilöstösääntöjen 72 artiklasta. Henkilöstösääntöjen liitteessä X oleva 24 artikla yhdessä erityisten täytäntöönpanosääntöjen kanssa merkitsee, että virkamiehelle tai hänen edunsaajilleen aiheutuneiden

11 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 17 kohta.

12 — Asia C-244/91 P, Pincherle v. komissio, tuomio 22.12.1993, Kok. 1993, s. I-6965.

13 — Tuomion 23 kohta.

14 — Tuomion 24 kohta.

15 — Em. asia C-244/91 P, julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 59—63 kohta.

todellisten kulujen ja henkilöstösääntöjen 72 artiklassa tarkoitetun suojajärjestelmän korvausten välinen ero korvataan täydentävästä vakuutuksesta, *jos kyseisen henkilön asemapaikka tai vakituinen asuinpaikka on yhteisön ulkopuolella*. Yhteisön alueella työskentelevän virkamiehen ja kolmannessa maassa työskentelevän virkamiehen erilainen kohtelu on perusteltua niiden erityisten elinolosuhteiden vuoksi, jotka johtuvat kolmannessa maassa työskentelystä [16]. Silloin kuin tällaista erityistilannetta ei ole, erilainen kohtelu ei enää ole perusteltua ja on sovellettava yleistä järjestelmää. Tässä on kyse ainoastaan siitä periaatteesta, että kaikkia poikkeussääntöjä on tulkittava suppeasti.

33. Lisäksi henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan kolmannen kohdan sanamuotoon sisältyy implisiittisesti viittaus asuinpaikkaa koskevaan edellytykseen, joka on välttämätön tämän säännöksen soveltamiselle. Sen, että siinä on mainittu käsite kotiinkuljetus, on ilman pienintäkään epäilystä katsottava tarkoittavan, että kyse on kuljetuksesta unionin ulkopuolella olevasta toimipaikasta. Näin ollen vastakohtaispäätelmien tekeminen henkilöstösääntöjen liitteessä X olevasta 24 artiklasta on tarpeetonta.

34. Yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut edellä mainitussa asiassa Scaramuzza vastaan komissio antamassaan tuomiossa, että henkilöstösääntöjen liitteellä X käyttöön otetun poikkeusjärjestelmän tarkoitus on se, että yhteisön lainsäätäjä on sillä ottanut huomioon kolmansissa maissa työskentelevien virkamiesten erityiset elinolosuhteet [17]. Tuossa asiassa oli kyse siitä, että kolmannessa maassa työskentelevä virkamies Scaramuzza vastusti sitä, että hän ei voinut saada koko palkkaansa asemamaan rahana, koska häneen sovellettiin henkilöstösääntöjen liitteessä X olevia 11 ja 12 artiklaa, kun taas yhteisön jäsenvaltioissa työskentelevät saattoivat henkilöstösääntöjen 63 ja 64 artiklan mukaisesti saada koko palkan asemamaan rahana. Yhteisöjen tuomioistuin pysytti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion siltä osin, kuin tämä oli katsonut, että yhteisössä työskentelevien virkamiesten ja kolmansissa maissa työskentelevien virkamiesten tilanteiden välillä on todellinen ero [18].

35. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 31—35 kohdassa täydellisesti analysoinut, mikä on yhteisön lainsäätäjän käyttöön ottaman järjestelmän tarkoitus, ennen kuin se on päätellyt, että on sovellettava yleistä järjestelmää, koska niitä erityisiä olosuhteita, joiden vuoksi kolmannessa maassa työskentelevän virkamiehen ja hänen perheenjäsentensä erilainen kohtelu olisi perusteltua, ei ollut.

36. Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen on katsottava, että koska ensimmäisen oi-

16 — Asetuksen (ETY) N:o 3019/87 ensimmäinen perustelukappale.

17 — Tuomion 23 kohta.

18 — Tuomion 22 kohta.

keusasteen tuomioistuin ei ole tehnyt oikeudellista virhettä eikä perusteluvirhettä, ensimmäinen peruste on hylättävä.

Toinen peruste

37. Valittajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen ja perusteluvirheen, kun se on katsonut, että henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan täytäntöönpanosäännöissä asetetulla lisäedellytyksellä ei loukata yhteisön virkamiesten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

38. Valittajan mukaan nimittäin henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan täytäntöönpanosäännöissä määrätty erityinen lisämaksu, josta kolmansissa maissa työskentelevät yhteisön virkamiehet vastaavat täydentävän vakuutuksen rahoittamiseksi, jo yksinään tekee virkamiehille aiheutuneiden kaikkien kulujen korvaamisen perustelluksi riippumatta siitä, missä paikassa sairauskulut aiheutuvat. Koska kolmansissa maissa työskentelevien virkamiesten lasten ja yhteisössä työskentelevien virkamiesten lasten erilainen kohtelu on siten perusteltua, eri sairausvakuutusjärjestelmän soveltaminen ei ole syrjintää.

39. Valittaja väittää, että koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole valituksenalaisen tuomion 36 ja 37 kohdassa ottanut huomioon tätä olennaista seikkaa, se on perustellut päätöksensä virheellisesti ja tällä tavalla loukannut syrjintäkiellon periaatetta.

40. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 36 ja 37 kohdassa ensin todennut syrjintäkiellon periaatteen määritelmän ja henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan tarkoituksen ja sen jälkeen katsonut, että erityismaksulla on tarkoitus osittain rahoittaa vakuutus niitä riskejä vastaan, joita kohdistuu nimenomaan kolmansissa maissa työskenteleviin virkamiehiin. Jos näitä erityisiä riskejä ei ole, kuten silloin kun on kyse vakituisesti yhteisössä asuvasta virkamiehestä, poikkeusjärjestelmän soveltaminen ei ole perusteltua. Kaikkia samassa tilanteessa olevia virkamiehiä on kohdeltava samalla tavalla, jotta heidän yhdenvertaisuuttaan ei loukattaisi.

41. Katson, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen analyysi on oikea.

42. Koska ensimmäistä valitusperustetta tutkittaessa on todettu henkilöstösääntöjen liitteessä X olevan 24 artiklan osalta, että henkilöstösääntöjen 72 artiklassa vahvistetuista säännöistä poikkeavan sosiaaliturvajärjestelmän soveltaminen on perusteltua ainoastaan kolmansissa maissa työskentelevien virkamiesten erityisten elinolosuhteiden olemassaolon vuoksi, niin tällaisten olosuhteiden puuttuessa on sovellettava yleistä järjestelmää. Jos asia ratkaistaisiin toisin, loukattaisiin yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Kolmannessa maassa työskentelevien virkamiesten lapsilla oleva oikeus siihen, että heihin sovelletaan tätä poikkeusjärjestelmää, perustuu lapsen vanhempien asemaan. Lapsille ei voida missään tapauksessa myöntää suurempaa oikeutta kuin viimeksi mainituille. Näin tietenkin tapahtuisi, jos yhteisössä asuvaan lapseen sovellettaisiin henkilös-

tösääntöjen liitteessä X olevassa 24 artiklassa säädettyä poikkeusjärjestelmää, vaikka lapsen vanhempi ei samassa tilanteessa voisi saada etua järjestelmästä.

43. Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi katsonut, että toimielinten on valvottava sairausvakuutusjärjestelmän rahoituksellista tasapainoa [19]. Myös yhteisön lainsäätäjä on ottanut tämän seikan huomioon henkilöstösääntöjen liitteessä X olevassa 24 artiklassa tarkoitetusta täydentävästä vakuutuksesta vastaavan kassan hallinnosta säätäessään. Se on nimittäin katsonut aiheelliseksi täsmentää täytäntöönpanosääntöjen 5 artiklassa, että yleensä "[y]hteisöjen ulkopuolella työskentelevälle virkamiehelle korvataan hänelle ja hänen edunsaajilleen aiheutuneet todelliset kulut 2 artiklassa säädetyin edellytyksin. Jos kulut kuitenkin ylittävät rajan, josta lähtien kuluja pidetään liiallisina, asianomainen ei voi vaatia korvausta".

44. Kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että erityismaksulla on tarkoitus rahoittaa suoja niitä riskejä vastaan, joita kohdistuu nimenomaan kolmansissa maissa työskenteleviin virkamiehiin, se ei näin ollen ole soveltanut väärin syrjintäkiellon periaatetta eikä tehnyt perusteluvirhettä. Toinen valitusperuste on hylättävä.

IV Oikeudenkäyntikulut

45. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 70 artiklan mukaan toimielimet pääsääntöisesti vastaavat omista kustannuksistaan yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisissä riita-asioissa. Työjärjestyksen 122 artiklan toisen kohdan mukaan tätä sääntöä ei kuitenkaan sovelleta muiden kuin toimielinten tekemiin valituksiin. Näin ollen on sovellettava työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan pääsääntöä ja velvoitettava valittaja korvaamaan valituksesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Ratkaisuehdotus

46. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1) hylkää valituksen,

2) velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

19 — Em. asia Pincherle v. komissio, tuomion 26 kohta.